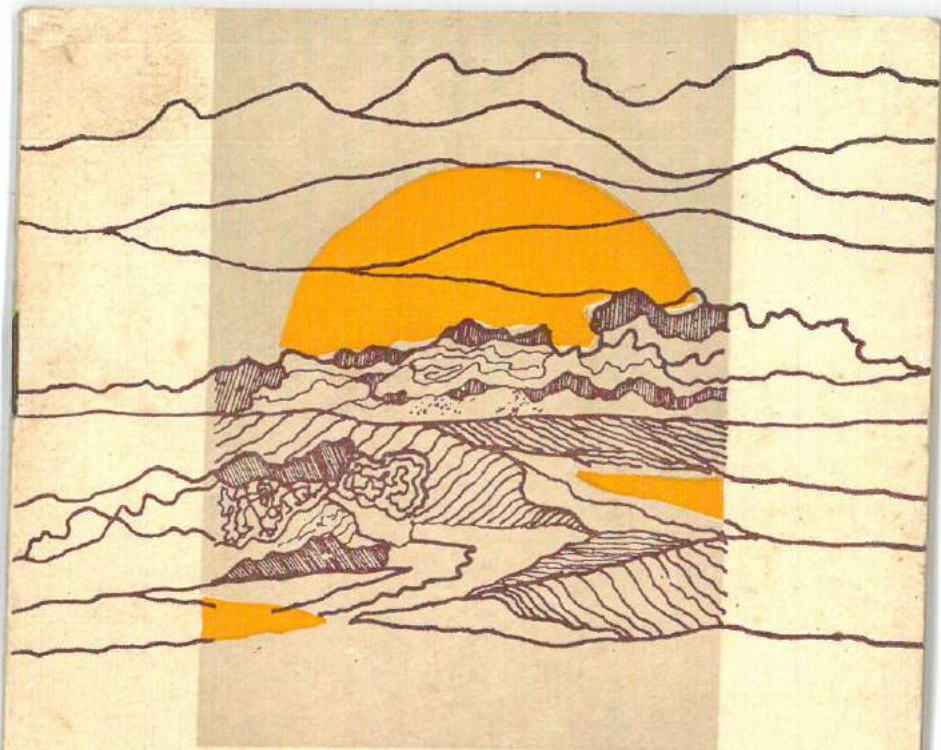

**20 lat Zakładowego
Oddziału PTTK**

Chelmek

„...ZNAC ZIEMIĘ SWOJĄ
NIE DLA SIEBIE SAMYCH,
LECZ NA POŻYTEK ZIOMKÓW
SWOICH POWINNIŚMY”.

Stanisław Staszic

„POZNAJ SWÓJ KRAJ,
GDY GO POZNASZ,
UKOCHASZ GO CAŁYM SERCEM,
PRACOWAĆ DLA NIEGO BĘDZIESZ
Z CAŁYM ODDANIEM
I POŚWIĘCENIEM”.

Aleksander Janowski

1873

1906

1950

XX LAT

ODDZIAŁU ZAKŁADOWEGO PTTK

przy Południowych Zakładach Przemysłu
Skórzanego „Chełmek” w Chełmku

CHEŁMEK — 1985 R.

[Handwritten signature]

Zespół redakcyjny:

*Halina Hebda, Władysław Lachendro, Franciszek Pactwa,
Tomasz Szopa, Jan Wala i Zdzisław Wróbel.*

Opracowanie graficzne okładki:

Waldemar Rudyk

Redakcja techniczna:

Piotr Jałowiecki

SPIS TREŚCI

	Str.
List Kierownictwa Zakładu do Zarządu Oddziału PTTK	4
Informator monograficzny Oddziału PTTK	5
Składy Zarządu Oddziału PTTK w latach 1965 — 1988	22
Wykaz członków Oddziału PTTK wybranych do Zarządu Wojewódzkiego PTTK w Bielsku-Białej na kadencję 1985 — 1988	25
Wykaz kadry Oddziału PTTK	26
Wykaz zasłużonych działaczy Oddziału PTTK	29
Wykaz kół i członków Oddziału PTTK	32
Obsługa ruchu turystycznego przez przewodników turystycznych	32

Zarząd Zakładowego Oddziału PTTK

20-letni okres działalności Zakładowego Oddziału PTTK zaznaczył się pozytywnym wkładem w rozbudzaniu i kształtowaniu zamilowania do turystyki chełmeckich obywateli i garbarzy. Łącząc umiejętnie różne formy czynnego spędzania wolnego czasu potrafił je nasycić rzetelną treścią poznawczą i patriotyczną pogłębiającą ludzką osobowość, umożliwiając jednocześnie bliższe poznawanie się pracowników, członków ich rodzin, doznawanie wspólnych przeżyć i podziwianie piękna przyrody ojczystej podczas organizowanych wycieczek, zlotów, imprez rekreacyjno-turystycznych.

W tej pożytecznej działalności owocującej niewątpliwie pogłębianiem się integracji zakładowych środowisk pracowniczych istotną rolę odegrało liczne grono działaczy i aktywistów PTTK, którym należy się wyrazić uznanie i szacunek za społeczne zaangażowanie, wytrwałość i upór w pokonywaniu codziennych przeszkód.

Dziękując za dotychczasową pracę, kierownictwo zakładu życzy wszystkim członkom i aktywistom chełmeckiego Oddziału PTTK konsekwencji w utrwalaniu przyjętych kierunków działania, wzbogacaniu ich o nowe formy i metody pracy — odpowiadającym autentycznym potrzebom załogi, słowem dalszego rozbudzenia zamilowania do turystyki i krajoznawstwa oraz współuczestniczenia w ochronie i utrwalaniu dóbr kultury narodowej.

Ze swej strony pragniemy zapewnić o pełnym poparciu i gotowości dalszej współpracy w realizacji pięknych i pożytecznych celów Stowarzyszenia w naszym, zakładowym środowisku.

Przewodniczący NSZZ

I Sekretarz KZ PZPR

DYREKTOR
PZPS „Chełmek”

Piotr Stwora

Władysław Lachendro

mgr Bronisław Grzesik

W 20-lecie Zakładowego Oddz. PTTK w PZPS „Chełmek” w Chełmku

Informator monograficzny

Rok 1965 stanowi punkt zwrotny dla zorganizowanej turystyki w Południowych Zakładach Przemysłu Skórzanego „Chełmek”. W tym bowiem roku 28 czerwca powstał Zakładowy Oddział Polskiego Towarzystwa Turystyczno-Krajoznawczego.

Istniejącą działalność turystyczną w zakładzie można odnieść oczywiście do znacznie wcześniejszego okresu, a ponieważ stworzyła ona sprzyjający klimat dla powstania Oddziału — zdań kilka na ten temat.

Przez szereg lat okresu powojennego, wśród licznych pracowników istniało duże zainteresowanie ruchem turystyczno-krajoznawczym, miał on jednak charakter sporadyczny, nierzadko indywidualny. Wielu pracowników odczuwających najbardziej potrzebę uczestniczenia w turystyce zorganizowanej, znajdowało miejsce w istniejących Kołach PTTK w Chrzanowie czy Oświęcimiu i tam zdobywali, względnie doskonalili swoje umiejętności turystyczne. Spośród tych pracowników wyłonił się pewien aktyw, który w różnej dostępnej formie kontynuował i upowszechniał wartości ruchu turystyczno-krajoznawczego w naszym zakładzie. W ruchu tym najbardziej byli zaangażowani pracownicy, którzy później stali się czołowymi działaczami powstałego Oddziału PTTK.

Do grona tego zaliczają się Maria i Tomasz Szopowie, którzy z początkiem lat sześćdziesiątych posiadali już uprawnienia przewodnika beskidzkiego, przewodnika turystyki górskiej i organizatora turystyki, datując swój staż członkowski od 1949 roku. Do współdziałających z nimi należeli: Edward Martynowicz, Jerzy Trybuś, Stanisława Marchewka-Trybuś, Janina Wróbel, Stanisław Gałązka, Maria Starkiewicz, Stefan Karkoszka, Stanisław Jastrzębski, Janina Jarosz-Majowa, Alfreda i Zdzisław Wróblowie, Henryk Pokrywka, Franciszek Pactwa i inni. Zdobywali swoje kwalifikacje turystyczne na różnych szlakach górskich i nizinnych, poznawali wiele ciekawych historycznie i krajoznawczo terenów wraz z licznymi zabytkami. Rejestrowali skrzętnie swoje spostrzeżenia krajoznawcze dzieląc się w środowisku swymi wrażeniami w bezpośrednich rozmowach i na łamach „Echa Chełmka”. Ich wieloletnie, potwierdzone osiągnięcia w turystyce to szeroki zasób wiedzy, bogactwo wyobraźni o pięknie naszego kraju oraz wiele doświadczeń, tak bardzo następnie przydatnych w pracy organizacyjnej Oddziału PTTK.

Osiągnięcia typu dokumentalnego stanowią u niektórych zdobyte w najwyższych stopniach odznaki turystyki kwalifikowanej górskiej, pieszej, nizinnej, krajoznawczej i inne. Posiadany zapas do uprawiania turystyki, żądza poznawania ciekawych krajobrazowo regionów udzielał się coraz bardziej. Zachęceni do tego przykładem i radą nowi entuzjaści, których posjonowały widoki gór, echa szumiących smreków, lśniącego potoki i jeziora, aby tam nacieszyć oczy i znaleźć właściwy wypoczynek. Byli również i tacy, mniej znani, którzy z podpatrzonych form uprawianej turystyki tworzyli sobie własny model działania i szli na turystyczne szlaki, realizując na swój sposób zamierzone cele.

Mijały lata — następował czas, w którym coraz częściej słyszano lub czytano o narastających zainteresowaniach turystyką i czynnym wypoczynkiem wśród ludzi pracy. Istotnym momentem rozwoju chełmeckiej turystyki była możliwość wspólnego spędzenia wolnego czasu, organizowania podczas wycieczek pieczenia kielbasy czy ziemniaków, wspólnego śpiewania, zabaw zespołowych czy też innego rodzaju rozrywek. Coraz chętniej patrzono na zorganizowane grupy krajoznawców. Szczególnie dał się już odczuć pozytywny stosunek ogniw związkowych do tej formy wypoczynku.

Formalnym wyrazem tego poparcia o zasięgu ogólnokrajowym stało się POROZUMIENIE zawarte w 1955 roku między Centralną Radą Związków Zawodowych i Zarządem Głównym Polskiego Towarzystwa Turystyczno-Krajoznawczego. Wydarzenie to wywołało również odruch w naszym zakładzie pracy, a do szczytowych zainteresowań doszło w połowie lat 60-tych. Postanowienia zawarte w porozumieniu potraktowała na serio ówczesna Rada Zakładowa. Z tej inicjatywy, przy pełnym poparciu Kierownictwa Gospodarczego i Politycznego zakładu i ścisłym współdziałaniu wymienionego wcześniej aktywu turystycznego, zrodziła się myśl zorganizowania własnych Kół, a następnie Zakładowego Oddziału PTTK.

Działo się to z początkiem 1965 roku, kiedy utworzono pierwsze Koło PTTK w administracji zakładu — prezesem został mgr Marek Wojtowicz, a krótko potem drugie Koło przy wydziale elektryczno-mechanicznym — z prezesem Kazimierzem Filipkiem i trzecie w wydziale montażu obuwia — prezes Lucyna Soltysik.

Z inicjatywy Rady Zakładowej, a głównie jej przewodniczącego Tadeusza Sawki i członka prezydium Władysława Lachendry przy pełnym poparciu dyrektora zakładu mgr. Jana Pactwy, na bazie istniejących Kół — doprowadzono 28 czerwca 1965 roku do zebrania założycielskiego Zakładowego Oddziału PTTK. Należy przy tym nadmienić, że zakład obuwia w Chełmku, przy którym powstał Oddział PTTK liczył już wówczas 33 lata — rok powstania zakładu 1932.

Zebranie to odbyło się w podniosłym nastroju przy widocznym entuzjazmie obecnych 54 członków założycieli, którzy spontanicznie zdecydowali o powołaniu do życia własnego Oddziału PTTK

z osobowością prawną. Na zebraniu obecni byli przedstawiciele Zarządu PTTK w Krakowie mgr Marian Danielec i Julian Zinkow. Oni też patronowali obradom, wyjaśniali wszelkie wątpliwe kwestie, przekazywali stosowne rady i wskazówki do zapoczątkowanej pracy powstałego Oddziału. Sąsiedztwo reprezentowali Janina Jarsz-Majowa z Chrzanowskiego Oddziału PTTK oraz Henryk Wróbel z Zakładowego Oddziału PTTK przy Kopalni Węgla Kamiennego „Siersza”.

Z ramienia Kierownictwa zakładu wzięli udział: z-ca dyrektora Marian Ogniewicz, członek Komitetu Zakładowego PZPR Stanisław Zajas i przewodniczący Rady Zakładowej Tadeusz Sawka. Dzień ten zainaugurował nową erę w turystyce zakładowej i z pewnością zostanie dniem o historycznym znaczeniu dla współczesnych i następnych pokoleń zajmujących się krzewieniem turystyki i krajoznawstwa wśród załogi oraz młodzieży Zespołu Szkół Zawodowych. Dokumenty wskazują, a kroniki zarejestrowały, że mocnym startem rozpoczęło działanie naszego Oddziału.

Pomocą była właściwa opieka z programowym ukierunkowaniem ze strony Zarządu Okręgu PTTK w Krakowie, zaś realizatorami wszelkich zadań stali się przodujący członkowie o dużym doświadczeniu, którzy przyjęli ciężar pracy w Zarządzie Oddziału i tworzonych komisjach statutowych. Należeli do nich w większości członkowie wybranego zarządu Oddziału, którego pierwszym prezesem został Tomasz Szopa.

Jednym z zasadniczych celów założonego Oddziału było zespolecie wysiłków oddanych turystyce i krajoznawstwu osób, zjednoczenie działań poszczególnych kół PTTK, dla spełnienia podstawowych zadań w ruchu turystyczno-krajoznawczym w macierzystym zakładzie pracy. Do zadań tych kwalifikowano w pierwszej kolejności — popularyzowanie idei szeroko pojętego krajoznawstwa, mającego w swej treści programowej bezcenne wartości wychowawcze i patriotyczne. W kolejnym zamierzeniu stawiano sobie za cel — rozwinięcie akcji szkolenia kadr dla zapewnienia fachowej obsługi zakładowego ruchu turystycznego, jako jednej z pożytecznych form wypoczynku. Początkowy ruch liczbowy członków powstałego Oddziału PTTK spełniał zaledwie określone w tym względzie wymogi statutu, ale już następne miesiące i lata przynosiły korzystne zmiany. Z ilością członków rosły również zadania organizacyjne, budziły się nowe ambicje równania do najaktywniejszych Oddziałów w okręgu.

Pierwszym zorganizowanym odcinkiem działania była turystyka górską, bowiem w tej dyscyplinie mieliśmy już dwie osoby z uprawnieniami przewodnika i przodownika. Z tej też racji, jako pierwsza powstała w naszym Oddziale już w 1965 roku komisja turystyki górskiej pod przewodnictwem Tomasza Szopy i jego żony Marii.

W oparciu o jej aktyw rozwinięto szeroko akcję szkoleniową i w niedługim czasie posiadaliśmy już nowe zastępy organizatorów turystyki, a w dalszej kolejności pierwszych przodowników turystyki pieszej. Rozkrzewiona działalność oddanego sprawie aktywu spowodowała, że zwiększyła się liczba nowych członków, zakładało dalsze koła PTTK w poszczególnych komórkach organizacyjnych zakładu, powoływano niezbędne komisje statutowe i kontynuowano równocześnie szkolenie kadr w różnych osiągalnych kierunkach.

Pierwszym własnym kursem, jaki zorganizowaliśmy w marcu 1966 roku dla pozyskania podstawowych kadr, był kurs organizatorów turystyki. Kurs ten ukończyło 16 kandydatów. Ponadto 3 naszych członków uczestniczyło już w analogicznym szkoleniu na terenie Zakopanego. Były to pierwsze osiągnięcia kadrowe, wiele znaczące w naszej sytuacji.

Początkowy okres istnienia Oddziału sprzyjał nawiązywaniu kontaktów organizacyjnych z bratnimi ogniwami PTTK, które współuczestniczyły z nami w doskonaleniu zadań i ich realizacji. Współpracę taką rozwinęliśmy w pierwszej kolejności z Oddziałem PTTK przy Kopalni Węgla Kamiennego „Siersza”, posiadającym dłuższy staż organizacyjny. Jego doświadczenia i koleżeńskie życzliwość sprzyjały nam w niektórych odcinkach pracy. Należy wspomnieć również o współpracy z Kołem PTTK przy Kopalni Węgla Kamiennego „Janina” w Libiążu i Kołem PTTK przy jednostce LWP w Krakowie. Z wojskowymi turystami mieliśmy wiele pożytecznych spotkań nacechowanych wymianą doświadczeń. Finalnym osiągnięciem była wspólnie organizowana w 1967 roku wielodniowa wycieczka krajoznawcza w Bieszczady. Inicjatorem współpracy ze strony wojskowych turystów był zarząd Koła PTTK z prezesem mjr. Bogdanem Maciągiem, z którym po dzień dzisiejszy pozostajemy w przyjacielskim kontakcie.

Odmienne, bardzo pożyteczną współpracę nawiązaliśmy z redakcją gazety zakładowej „Echo Chełmka”. Nasz obecny jubileusz organizacyjny — to również jubileusz tej współpracy, wzbogaconej w ciągu lat wieloma pozytywnymi osiągnięciami.

Początkowy etap pracy Oddziału podsumowany został na pierwszym Zjeździe sprawozdawczym odbytym w statutowym terminie w dniu 23 czerwca 1966 roku. Dziewięćmiesięczny okres działalności potwierdził osiągniętymi wynikami, a także dodatnią opinią załogi — celowość jego istnienia w zakładzie.

Okres ten przyniósł wiele interesujących rezultatów, z których warto wymienić wzrost liczby członków o sto procent, realizację w większości postawionych zadań organizacyjnych i merytorycznych. Nasi turyści zdobyli w tym czasie wiele odznak turystyki kwalifikowanej pieszej i górskiej, a co najistotniejsze, że współdziałając z Radą Zakładową zorganizowano liczne wycieczki ogólnodostępne

dla załogi w różne regiony kraju. Większość z nich obsługiwana była przez naszą kadrę turystyczną. Ponieważ okres ten zajął się także z ostatnim rokiem obchodów Tysiąclecia Państwa Polskiego, Oddział włączył się do Ogólnopolskiego Konkursu Krajoznawczo-Turystycznego pod hasłem „Przez X wieków Polski”. Był to pierwszy nasz start w imprezie o zasięgu ogólnokrajowym.

Drugi etap działalności Oddziału, a w statutowym rozumowaniu, okres końcowy pierwszej kadencji, trwał od 24 marca 1966 roku do 3 marca 1967 roku. W tymże dniu odbył się I Zjazd sprawozdawczo-wyborczy Oddziału. Ponieważ był to pierwszy zjazd, uważamy za wskazane przytoczyć, że oprócz delegatów poszczególnych Kół — wzięli w nim udział: przedstawiciel Zarządu Okręgu PTTK w Krakowie Julian Zinkow, przedstawiciel Oddziału PTTK AZPB w Andrychowie — mgr inż. Eugeniusz Matyszkowicz, Oddziału w Chrzanowie — Andrzej Orlik-Grzesik, Oddziału Ziemi Oświęcimskiej — Stanisław Keller i Koła PTTK przy jednostce wojskowej w Krakowie mjr Bogdan Maciąg oraz przewodniczący Rady Zakładowej — Romuald Pidło.

Zjazd dokonał oceny pracy Zarządu Oddziału, wysłuchał wiele rad oraz wypowiedzi dyskusyjnych, a także uchwalił plan działalności i plan finansowy na rok 1967. Wybrano nowego zarząd na kolejną kadencję organizacyjną, powierzając ponownie funkcję prezesa Tomaszowi Szopie. W planie działania na rok 1967 ujęto za wnioskowaną przez mgr. Andrzeja Dworniczka organizację własnej imprezy górskiej — pierwszego Złotu Turystycznego Obuwników i Garbarzy na terenie Beskidu Małego z metą w Czernichowie n/Sołą. Złot ten powiązany był z jubileuszem 35-lecia istnienia Zakładu. Sprawy kierownictwa zlotu powierzono Zdzisławowi Wróblewii, a całość prac wykonawczych przyjął na siebie komisja turystyki górskiej. Po odbyciu imprezy uznano ją za bardzo udaną, wzięło w niej udział ponad 500 osób i postanowiono traktować ją jako imprezę stałą z powtarzaniem w latach następnych. Dodać tu wypada, że zloty te z narastającym rozmachem organizowane były corocznie i cieszą się ciągle niesłabnącym zainteresowaniem turystów niemal z całego kraju. Organizowano je do roku 1975 w Beskidzie Małym z metą w Czernichowie oraz Międzybrodzu Bialskim n/Sołą. Od roku 1976 przeniesiono w region Beskidu Śląskiego z metą w Brennej.

16 czerwca 1965 roku odbył się już XIX Złot Turystyczny Obuwników i Garbarzy na terenie Beskidu Śląskiego na 13 szlakach pieszych. W Zlocie uczestniczyło ponad 2.000 turystów z różnych regionów Polski. Impreza ta została zorganizowana z okazji 35-lecia powstania PTTK, 110-tej rocznicy zorganizowanego przewodnictwa turystycznego w Polsce oraz 20-lecia powstania Zakładowego Oddziału PTTK przy PZPS „Chełmek” w Chełmku. W sumie w dziewiętnastu Złotach uczestniczyło 31.162 turystów, z tego:

— na terenie Beskidu Małego w latach 1967 — 1975

— na terenie Beskidu Śląskiego w latach 1976 — 1985

— 13.904 turystów

— 17.258 turystów

Złot odbył się po raz dziewiętnasty pod kierownictwem Zdzisława Wróbla, który w listopadzie 1984 roku został wybrany na Zjeździe Sprawozdawczo-Wyborczym prezesem Oddziału. W ocenie pracy Zarządu Oddziału drugi okres przyniósł również pozytywne rezultaty, wniesione do wielkiego skarbcza — którym jest dobro turystyki polskiej dla potrzeb ludzi pracy.

W tymże okresie zrobiono poważny krok naprzód, organizując przykładową administrację Oddziału oraz początki fachowej biblioteki turystyczno-krajoznawczej. Zaczęto gromadzić niezbędniejszy własny sprzęt turystyczny. Można to było uczynić dzięki pomocy finansowej, jaka na ten cel przydzielona została przez Zarząd Okręgu PTTK w Krakowie. Zapoczątkowano również kronikę Oddziału, która w pieczołowitych rękach Zdzisława Wróbla, obecnie już w VI tomie, prowadzona jest przez całe XX-lecie. W jego też ujęciu prowadzone są odrębne kroniki — czołowej imprezy Oddziału — Złotów Turystycznych Obuwników i Garbarzy (VI tomów) oraz kronika Koła Przewodników Beskidzkich, Terenowych i Zakładowych — od chwili powstania tegoż Koła (II tomy).

Przy tematyce kronik należy wspomnieć, że z okazji 35 lat działalności PTTK, Zarząd Główny Towarzystwa ogłosił konkurs kronik dokumentujących programowy i organizacyjny dorobek jednostek PTTK. Konkurs przebiegał w dwóch etapach — na szczeblu wojewódzkim i centralnym. W czerwcu 1985 roku odbył się konkurs kronik na szczeblu wojewódzkim PTTK w Bielsku-Białej, na którym w rzędzie Oddziałów naszej kronice przyznano pierwsze miejsce. Kronika Oddziału i Złotów Turystycznych Obuwników i Garbarzy zostały zgłoszone do udziału na szczeblu centralnym, który odbył się w czwartym kwartale 1985 roku. Oddział nasz za kronikę oddziału i kronikę złotów turystycznych obuwników i garbarzy został jednym ze zdobywców I miejsca na szczeblu centralnym.

Utworzono kolejne nowe Koła PTTK na terenie zakładu. Powstało wówczas koło nr 4 przy wydziale rozkroju wierzchów, koło nr 5 przy laboratorium przemysłu obuwniczego, a następnie koło nr 6 w wydziale gumowni oraz koło nr 7 wśród grona nauczycielskiego Technikum Przemysłu Skórzanego w Chelmku. W tymże okresie powstało także koło organizatorów turystyki kierowane przez Władysława Lachendrę, zajmujące się działalnością podstawowej kadry Oddziału.

Osiągnięcia te przyczyniły się wydatnie do realizacji uchwały VI Walnego Zjazdu PTTK, dotyczącej rozwoju organizacyjnego Towarzystwa. W ramach organizacyjnych Kół Zakładowych i Organizatorów Turystyki byliśmy w latach 60-tych i 70-tych organizatorami narad aktywu Kół i Oddziałów Zakładowych PTTK na szczeblu okręgu krakowskiego PTTK. Miejscem tych narad był Ośro-

dek Wczasów Pracowniczych PZPS „Chelmek” w Międzybrodziu Żywieckim.

Zgodnie z intencją Zarządu Okręgu PTTK w Krakowie, zgłosiliśmy akces do podjętej akcji konkursowej, zakładając na lata 1966 — 1967 ostrożny, ale realny wskaźnik wzrostu Kół i członków, sięgający 66 proc. Start w tym konkursie był bardzo udany, bowiem w grupie oddziałów zakładowych okręgu krakowskiego zdobyliśmy I miejsce, uhonorowane także nagrodą pieniężną. Ponadto rozwinęto znacznie działalność w dalszych komisjach statutowych, powołując komisję turystyki pieszej i komisję turystyki motorowej. Ta ostatnia prowadzona przez Józefa Piotrowskiego, nie przetrwała wprawdzie dwudziestolecia, ale w kronice Oddziału zarejestrowana jest jej żywotna działalność.

Dużo uwagi poświęcono zainteresowaniom członków i załogi turystyką kwalifikowaną. Zorganizowano w tym okresie uczestnictwo w imprezach górskich, pieszych i motorowych. Warto wspomnieć, że brano między innymi udział w 1-Majowym Rajdzie Świętokrzyskim, w wycieczce w Bieszczady, na Ziemię Kłodzką, w Rajdzie Przyjaźni „Szlakami Lenina”, w Złocie Turystów Górskich na Hali Krupowej, w Jesiennym Złocie O/PTTK Kopalni „Sierśca” na terenie zamku w Tenczyнку.

Poza tym — w drugim kierunku naszej działalności wycieczkowo-krajoznawczej zorganizowano wspólnie z Radą Zakładową różnorakie imprezy o charakterze wypoczynkowym dla załogi, w tym również wycieczki dla emerytów zakładu. We wspomnianych wyżej imprezach brało udział 20 proc. załogi z tym, że zaledwie 30 proc. tych wycieczek zostało obsłużone przez własną kadrę. Po raz wtóry utwierdzono się w przekonaniu i czyniono w tym kierunku wysiłki, w zakresie szkolenia kadr, gdyż od ich ilości zależny będzie dalszy nasz udział w sterowaniu turystyką w zakładzie pracy. Na koniec 1966 roku posiadano 2 przewodników beskidzkich, 3-ch przodowników turystyki górskiej i 22 organizatorów turystyki.

Wtedy też wyraźnie dała już znać o sobie komisja turystyki pieszej, prowadzona w początkowym okresie przez Alfredę Wróbel. Skorzystano wówczas z możliwości szkoleniowych na terenie Oświęcimia i pięciu członków komisji wzięło udział w kursie przodowników turystyki pieszej. Powołano terenowy referat weryfikacyjny Odnaki Turystyki Pieszej, który prowadzi Maria Szopowa.

Na podkreślenie zasługuje także zapoczątkowany z inicjatywy komisji Złot Turystyczny Piechurów odbyty w Lipowcu pod hasłem poznajemy Ziemię Chrzanowską. Tam też zorganizowano dwa kolejne złoty, a następnie przeniesiono je w okolice Chelme, kontynuowane corocznie po dzień dzisiejszy. Złoty te cieszą się szczególną popularnością wśród młodzieży i przysparzają jej bogatych przeżyć programowymi atrakcjami konkursowymi. Jesienią 1985 roku odbył się kolejny już 16-ty Złot Turystyczny Piechurów na terenie Miasta i Gminy Chelmek.

W dotychczasowych 16-tu Złotach uczestniczyło 2.572 turystów pieszych. Kierownictwo Złotów Piechurów powierzono kilkakrotnie Alfredzie Wróbel, Helenie Koczur i Kazimierzowi Sermakowi — działaczom komisji turystyki pieszej nizinnej.

Oddziałowa komisja turystyki pieszej w roku 1980 była organizatorem V Sejmiku Przodowników Turystyki Pieszej województwa bielskiego, odbytym na terenie Chełmka. Zarząd Wojewódzki PTTK — Wojewódzka Komisja Turystyki Pieszej w Bielsku-Białej powierzyła naszej komisji organizację X Sejmiku Przodowników Turystyki Pieszej, który odbył się w październiku 1985 roku w Chełmku. Uczestnicy Sejmiku wzięli udział w wycieczce szkoleniowej po Ziemi Chrzanowskiej i w zakończeniu XVI Złotu Piechurów.

Przytaczając te dane z pierwszych lat istnienia Oddziału, czynimy to wyłącznie dla orientacji o naszej początkowej pracy, jej rozwoju przy dużym zainteresowaniu części załogi. Jak zawsze, przy tego rodzaju przedsięwzięciach, nie odbyło się to bez towarzyszących trudności. Trzeba jednak powiedzieć, że nie zahamowały one nabranego rozpędu w pracy, zaś ambicja ich pokonywania stwarzała czynnik mobilizacyjny dla zarządu Oddziału i narastającej liczby oddanych sprawie działaczy. Każdy następny rok niosł za sobą widoczny rozwój organizacyjny Oddziału, pomnażał jego osiągnięcia. Twórcami jego sukcesów stawali się również nowi działacze. Należą do nich inż. Kazimierz Sermak i mgr Henryk Ekiert, nauczyciele Zespołu Szkół Zawodowych Ministerstwa Przemysłu Chemicznego i Lekkiego w Chełmku, którzy pod koniec lat sześćdziesiątych zapoczątkowali i kontynuują nadal aktywną działalność turystyczno-krajoznawczą wśród młodzieży. Grono tych działaczy w latach późniejszych powiększyła mgr Halina Hebda i inni.

Zastęp działaczy powiększył się również na terenie zakładu. Należą do nich Stefan Bernacik, nieżyjący już Zdzisław Matyja sprawujący również obowiązki księgowego Oddziału, Danuta i Jerzy Gustowscy, Helena Koczur, Wanda Bogdanik, Aleksander Skrodzki, Zdzisław Brzek, Wit Makuch, Adam Biel, Bronisława Szyszka, Franciszek Matyja, Stanisław Janiga, Henryk Niezabitowski, Roman Matysik, Bronisław Korzeniowski, Halina i Tadeusz Klimowie, Leon Klęsk, Jan Piosna, Stefan Kotowski, Maria Witkowska-Porwit, Jan Trybuś, Zofia Waligóra, Józef Galistl, Lucyna Dziurzyńska i inni. Wspomnieć przy tym wypada, że niektórzy z nich zaprzestali już działalności z różnych uzasadnionych przyczyn, ale w swoim czasie przyczynili się do bilansu osiągnięć naszego Oddziału.

Osiągnięcia te uzyskiwano także dzięki dobrze układającej się współpracy Rady Zakładowej i Kierownictwa Przedsiębiorstwa z Zarządem Oddziału, a jej pozytywnym efektem było spełnienie oczekiwań turystyczno-wypoczynkowej załogi. Przez dłuższy okres czasu zwolennikiem tej współpracy był kolejny przewodniczący

Rady Zakładowej Edmund Opitek, a następnie Zbigniew Krzyżanowski.

W postępie rozwoju Oddziału zanotowano powołanie dalszych komisji statutowych, a mianowicie komisji krajoznawczej obejmującej również zagadnienia ochrony przyrody i opieki nad zabytkami. Rolę przewodniczącej przyjęła Maria Szopowa, włączając do współpracy aktywnych działaczy wśród młodzieży inż. Kazimierza Sermaka i mgr. Henryka Ekierta. Drugą nową komisją była komisja młodzieżowa z przewodniczącym mgr. Henrykiem Ekiertem, rozwijająca swoją działalność głównie wśród uczniów zespołu szkół zawodowych.

Doniosłym wydarzeniem było zorganizowanie w 1971 roku na terenie szkoły przyzakładowej młodzieżowego koła PTTK. Problem ten nurtował ustawicznie zarząd Oddziału, ale zrealizowany został wówczas, gdy zaistniały ku temu sprzyjające warunki ze strony władz szkolnych. Szczególny udział i zasługi na tym odcinku przypisać należy inż. Kazimierzowi Sermakowi. Należy zaznaczyć, że ruch turystyczno-krajoznawczy w Zespole Szkół Zawodowych w Chełmku posiada bogatą tradycję. Już w latach pięćdziesiątych zagorzałymi propagatorami turystyki na terenie szkoły byli: mgr Stanisław Sanocki — ówczesny nauczyciel wf i inż. Kazimierz Sermak, którzy budowali podwaliny pod działalność turystyczną wśród młodzieży. Szczególnie cenną inicjatywą z tego okresu były organizowane corocznie obozy wędrowne oraz częste wycieczki, w których brali udział uczniowie szkoły.

Po utworzeniu w 1965 roku Zakładowego Oddziału PTTK przy Południowych Zakładach Przemysłu Skórzanego w Chełmku i utworzeniu koła PTTK wśród młodzieży Zespołu Szkół Zawodowych dzięki inicjatywie nauczyciela wf mgr. Henryka Ekierta, działalność turystyczno-krajoznawcza przybrała bardziej zorganizowaną i wszechstronną formę. Oddział zakładowy otoczył opieką młodych turystów, umożliwiając im udział w różnego rodzaju imprezach turystyki kwalifikowanej organizowanych przez zaprzyjaźnione jednostki PTTK z Andrychowa, Libiąża, Krakowa i Oświęcimia.

W roku 1973 zorganizowano pierwszy, wyłącznie własnymi siłami, rajd z metą w Bobrku, któremu nadano oficjalną nazwę Młodzieżowy Rajd Krokusowy pod hasłem „Cudze chwalicie, swego nie znacie”. Dotychczas zorganizowano 13 Złotów, w których uczestniczyło 2.008 młodzieży. Kierownictwo rajdu od początku spoczywa w rękach mgr. Henryka Ekierta.

Uczniowie już po raz 13 biorą udział w Ogólnopolskim Turnieju Krajoznawczo-Turystycznym, a najlepsi z nich znajdowali się zawsze w finałach wojewódzkich. Od 1979 roku systematycznie zdobywali wysokie miejsca od czwartego do drugiego. Młodzież systematycznie podnosi swą wiedzę krajoznawczą, biorąc udział w prelekcjach połączonych z wyświetlaniem przeźroczy, filmów o tematyce turystycznej oraz w 6 kursach dla Młodzieżowych Orga-

nizatorów Turystyki, które ukończyło 152 uczniów oraz kilku nauczycieli.

Dużym osiągnięciem PTTK-wskiej młodzieży był udział w kampanii „Polska Naszych Dni”, w której zdobyła ona II miejsce, a w przedłużonej kampanii II miejsce w województwie, co jest niezaprzeczalnym sukcesem zważywszy fakt, że województwo bielskie zdobyło III miejsce w kraju. Na szczególne podkreślenie zasługuje fakt, że uczniowie prowadzą jedną z niewielu w województwie Młodzieżową Radnię Krajoznawczą. Od początku istnienia Koła uczniowie biorą udział corocznie w rajdach, zlotach i zjazdach oraz kilkudziesięciu wycieczkach turystycznych i naukowych. Startują we wszystkich rajdach organizowanych przez Kuratorium Okręgu Szkolnego, systematycznie zdobywając laury, dzięki czemu władze kuratorskie wysoko oceniają szkołę w tej dziedzinie. Dużą pomocą w organizowaniu krajoznawstwa i turystyki wśród młodzieży służy Koło PTTK nauczycielskie działające w szkole.

Lata siedemdziesiąte — to pełna intensyfikacja działalności Oddziału na podłożu wypracowanych i sprawdzonych już wzorów lat poprzednich, a zarazem to okres dziesięciolecia najpoważniejszego dorobku w całym dwudziestolecu stowarzyszenia. Do cenniejszych osiągnięć tego okresu można zaliczyć kurs organizatorów turystyki i kierowników wycieczek szkolnych dla personelu nauczycielskiego szkoły przyzakładowej. Kurs rozwiązał sprawę obsługi wycieczek szkolnych i zarzucał na aktywizację organizacyjnego działania wśród pedagogów.

Pierwszym na większą skalę sprawdzianem możliwości Oddziału był rok historycznego jubileuszu 100-lecia zorganizowanej turystyki w Polsce, obchodzonego w całym kraju w 1973 roku. Jubileusz ten stał się nam szczególnie bliski, bowiem kolebką tejże turystyki był Kraków i Ziemia Krakowska.

Bilans własnego dorobku organizacyjnego i najbliższe zamierzenia, przedstawione zostały na uroczystym Plenarnym Posiedzeniu Zarządu Oddziału w dniu 11 listopada 1973 roku odbytym w odświętnej oprawie na terenie Ośrodka Wczasów Pracowniczych w Międzybrodzu Żywieckim. Uroczystość zaszczylił swoją obecnością wiceprezes Zarządu Okręgu PTTK w Krakowie Jerzy Doening, przewodniczący okręgowej komisji Kół zakładowych Józef Uiberall, przedstawiciel okręgowej komisji krajoznawczej prof. Marian Wnuk, kierownik działu programowego mgr Janina Budzińska, przedstawiciel okręgowej komisji opieki nad zabytkami mgr Anna Tomaszewicz, przewodniczący d/s szkoleniowych okręgowej komisji turystyki pieszej inż. Florian Waligórski. Wzięli w niej także udział zaproszeni goście, a to: przewodniczący PKKFIT w Chrzanowie — Antoni Jazienicki, przedstawiciele sąsiednich Oddziałów PTTK — z Chrzanowa Andrzej Orlik-Grzesik, z Kopalni „Siersza” Henryk Wróbel, z Jaworzna — Stefan Dwornicki i Józef Frączek, z Zakładów Chemicznych „Oświęcim” Zbigniew Polski, z Oddziału

Ziemi Oświęcimskiej Antonina Gawęda i Jan Knapik oraz z Koła PTTK przy Biurze Projektów Przemysłu Skórzanego w Krakowie — Jadwiga Mierzwa i Józef Babral. Kierownictwo naszego zakładu reprezentowali — sekretarz KZ PZPR Henryk Nadolski, z-ca dyrektora d/s produkcyjnych Alojzy Mucha, sekretarz Rady Zakładowej — Władysław Lachendro i sekretarz rady robotniczej — Adam Firek. Miłym gościem uroczystości był współorganizator powstania Oddziału, ówczesny przewodniczący rady zakładowej Tadeusz Sawka oraz już wspomniany prof. Marian Wnuk z Krakowa, który wygłosił piękną prelekcję na temat 100-lecia polskiej turystyki.

Przygotowana przez Oddział uroczystość wypadła okazale. W licznych wypowiedziach nie szczędzono słów uznania za rzetelną pracę społeczną działaczy Oddziału na rzecz załogi zakładu w Chełmku. Był to jednocześnie dzień — można tak określić — generalnego podsumowania dorobku Oddziału od początku jego istnienia, a zarazem okazja uhonorowania wielu członków wyróżniających się w pracy społecznej odznaczeniami i wyróżnieniami.

Ten historyczny wiekowy jubileusz stał się bliski nie tylko turystom i krajoznawcom z PTTK, ale przeżywało go także nasze społeczeństwo. Trzeba sobie uzmyslić, że turystyka współczesnych czasów wnikła już głęboko w świadomość ludzi pracy. Przykładem tego są pozytywne decyzje władz, w wyniku których zaistniały szerokie możliwości wypoczynkowe, są zarządzone w sezonie ścieżki górskie, szosy i jeziora, a także masowe imprezy organizowane w każdym regionie kraju. Również i nasz Oddział jako częstka organizacyjna wielkiego ruchu turystyczno-krajoznawczego w Polsce włączył się w nurt podjętych działań dla uczczenia jubileuszu, chcąc przez to stworzyć także trwały ślad swej pracy. Start w tym kierunku okazał się bardzo udany.

W wyniku intensywnych starań zarządu Oddziału, a głównie prezesa Tomasza Szopy na terenie Zarządu Okręgu PTTK w Krakowie zorganizowany został w 1974 roku w Chełmku kurs przewodników beskidzkich i terenowych. Dużą w tym zasługą Józefa Uiberalla — przewodniczącego okręgowej komisji kół zakładowych, a także krakowskiej komisji przewodnickiej, działającej pod kierownictwem mgr. Jana Wątroby. Organizację kursu zaspokoiono rysując się na tym odcinku wielkie potrzeby. Spełniły się zarazem marzenia zainteresowanych kandydatów. Planem zakończonego kursu i przeprowadzonego egzaminu było pozyskanie 15 nowych przewodników nieodzownych dla rozwiniętego już mocno ruchu turystyczno-krajoznawczego wśród załogi naszych zakładów. Krótko potem, a miało to miejsce w dniu 9 listopada 1974 roku powołano do życia przy Oddziale PTTK — Koło przewodników beskidzkich i terenowych, powierzając funkcję prezesa Zdzisławowi Wróblowi. Stało się to podczas wyjazdowego plenarnego posiedzenia Okręgowej Komisji Przewodnickiej, odbytego w Ośrodku Wypo-

czynkowym PZPS w Międzybrodziu Żywieckim. Były to pamiętne chwile, kiedy w obecności przedstawicieli wszystkich środowisk przewodnickich okręgu krakowskiego, przewodniczący szczebla okręgowego mgr Jan Wątroba ogłosił powołanie Koła przewodników przy naszym Oddziale PTTK za fakt dokonany. Należy nadmienić, że współorganizatorem tego posiedzenia był nasz Oddział PTTK.

Końcowym akcentem przewodnickiej współpracy organizacyjnej z Okręgową Komisją Przewodnicką w Krakowie była w sierpniu i wrześniu 1975 roku szkoleniowa wycieczka aktywu przewodnickiego do Bułgarii. Wzięli w niej udział z naszego Koła Tomasz Szopa i Zdzisław Wróbel, a całość programową realizowała Irena Szajnar z Koła Przewodników Beskidzkich PTTK „Gorce” w Nowym Targu.

Nadszedł czerwiec 1975 roku. W takim skrótoowo przedstawionym stanie rzeczy przypadł jubileusz pierwszego X-lecia Oddziału. Jubileusz wprowadził nietypowy, ale upamiętniony bogatym dorobkiem i stosownym zapisem w kronice Oddziału. W tymże okresie odbyły się również SPOTKANIA POŻEGNALNE na terenie Zarządu Okręgu PTTK w Krakowie z Oddziałami przyłączonymi do innych województw.

Drugie X-lecie rozpoczęło już w innych warunkach terytorialnych i organizacyjnych. Wtedy bowiem wprowadzony został nowy podział administracyjny kraju, lokalizujący Chełmek w granicach województwa bielskiego, zaś nasz Oddział został przeniesiony do nowej jednostki PTTK — Zarządu Wojewódzkiego w Bielsku-Białej. Weszliśmy tam, jako jeden z mniejszych Oddziałów, ale dobrze przysposobiony do spełniania zadań organizacyjnych. Nasz aktyw z prezesem Oddziału Tomaszem Szopą na czele zasilili w znacznym stopniu kadrę władz wojewódzkich, a czas dowiódł, że zostaliśmy uznani za sprężystą zakładową jednostkę PTTK-owską. Potwierdzeniem tej oceny, już w początkowym okresie działania w nowym układzie organizacyjnym, a także w powiązaniu z przeżywanym jubileuszem było odznaczenie Oddziału HONOROWĄ ZŁOTĄ REGIONALNĄ ODZNAKĄ Zarządu Wojewódzkiego PTTK w Bielsku-Białej. Odznaczenie to otrzymał także dyrektor naszego zakładu mgr Bronisław Grzesik za czynne popieranie działalności PTTK-owskiej w zakładzie oraz kilku działaczy. Uroczystość ta odbyła się podczas Zjazdu sprawozdawczo-wyborczego w dniu 5 grudnia 1976 roku na terenie Chełmka. Wtedy też został wyróżniony HONOROWYM DYPLOMEM nasz zakład pracy. Dekoracji dokonał prezes Zarządu Wojewódzkiego PTTK mgr inż. Aleksander Maderak wraz z sekretarzem Barbarą Luks.

Wielce korzystna atmosfera współpracy Oddziału z Zarządem Wojewódzkim PTTK i jego komisjami sprawiła, że zaistniał sprzyjający klimat dla realizacji dalszych inicjatyw rozwojowych i szkoleniowych, co stało się mocnym impulsem w naszym działaniu.

Nasi działacze w każdej kadencji Zarządu Wojewódzkiego PTTK w Bielsku-Białej są angażowani do prac we wszystkich komisjach statutowych szczebla wojewódzkiego i spełniają powierzone im zadania ku zadowoleniu. Również współpraca z Zarządem Wojewódzkim PTTK układa się korzystnie w zakresie programowo-statutowym, a także na odcinku pomocy finansowej Oddziałowi. Przy pisujemy to dużej trosce Zarządu Wojewódzkiego o rozwój jednostek organizacyjnych w terenie, a jednocześnie osobom sprawującym funkcje kierownicze w ZW PTTK.

Również zawdzięczamy więc Oddziału z Zarządem Wojewódzkim PTTK opiekunom naszego Oddziału szczebla władz wojewódzkich w latach: od czerwca 1975 roku do kwietnia 1985 roku Barbarze Luks, mgr. Zygmuntowi Kleszczyńskiemu i mgr. inż. Aleksandrovi Maderakowi. Od maja 1985 roku opiekunem naszego Oddziału jest Józef Foks — wiceprezes Zarządu Wojewódzkiego PTTK.

Kolejne miesiące i lata — w drodze intensyfikacji zadań szkolenia kadr — przyniosły Oddziałowi wiele cennych rezultatów. Pozyskano nowych przewodników turystyki kwalifikowanej, instruktora przewodnictwa, instruktorów krajoznawstwa, kształcenia kadr, członków Straży Ochrony Przyrody oraz dostateczną ilość organizatorów turystyki w zakładzie pracy, a także w środowisku młodzieżowym. Sfinalizowano również założenie koła PTTK (14. 03. 1977 r.) wśród emerytów i rencistów naszego zakładu. Fakt ten dowiódł przekonująco, że zbliżenie się organizacyjnie do zakładowych weteranów pracy z programem turystyczno-krajoznawczym, stworzyło im perspektywę godziwej rozrywki, a zarządem przyczyniło się do popularyzacji turystyki wśród miejscowego społeczeństwa. Niestrudzonym rzecznikiem tych spraw był już nieżyjący, pierwszy przewodniczący koła PTTK Marian Sroka. Do grona czynnych działaczy PTTK-owskich wśród emerytów należą: Józef Zegarmistrz, Julian Bratek, Franciszek Szymutko, Władysław Klimas, Genowefa Firek i inni.

Cennym osiągnięciem było zorganizowanie w Chełmku w 1979 roku przy poparciu komisji przewodnickiej Zarządu Wojewódzkiego PTTK, a w głównej mierze jej przewodniczącego Tadeusza Mikulskiego kursu przewodników zakładowych. W sytuacji kiedy zakład nasz został udostępniony do zwiedzania, miało to kolosalne znaczenie. Przeprowadzonym kursem pozyskano 27 przewodników zakładowych, odpowiednio przygotowanych do obsługi ruchu turystycznego w obrębie zakładu. Powołano także Koło przewodników zakładowych, którym kierował w pierwszej kadencji Franciszek Pactwa. W organizacji kursu przewodników zakładowych odczuwalną pomoc otrzymano ze strony kierownictwa zakładu pracy, uznającego potrzebę zabezpieczenia fachowej obsługi przybywających wycieczek do naszego zakładu. Pożytecznie układała się współpraca kół przewodnickich z innymi jednostkami organizacyjnymi Oddziału i w takim wymiarze przenoszona była na szczebel

wojewódzki, wzbogacając ustawicznie bilans naszego dorobku organizacyjnego.

Paroletni okres takiego stanu rzeczy pozwolił doświadczyć, że w warunkach działalności zakładowej PTTK istnieje możliwość zespolenia organizacyjnego pracy przewodnickiej w jedno ogniwo i pod jednym kierownictwem. Po osiągnięciu w tej mierze stosownych opinii, w listopadzie 1982 roku nastąpiło połączenie wspomnianych Kół przewodnickich w jedno koło p.n. Koło Przewodników Beskidzkich, Terenowych i Zakładowych, działające przy Oddziale PTTK w PZPS „Chelmek”. Funkcję prezesa koła powierzono Zdzisławowi Wróblewi, który kieruje przewodnictwem turystycznym w Oddziale od 1974 roku.

Koło posiada instruktora przewodnictwa w osobie Tomasza Szopy. Wśród zrzeszonych w Kole znajdują się przewodnicy posiadający tytuły honorowych przewodników turystyki górskiej, uprawiania przodowników turystyki górskiej, przodowników turystyki pieszej, instruktorów krajoznawstwa, instruktorów kształcenia kadr, społecznych opiekunów zabytków oraz znakarzy szlaków turystycznych górskich i nizinnych, oraz członków Straży Ochrony Przyrody. Działają oni także w zarządzie Oddziału oraz w oddziałowych komisjach statutowych PTTK. Wykorzystano również możliwości szkolenia informatorów turystycznych, organizowanego przez Wojewódzki Ośrodek Informacji Turystycznej w Białym Białej. Kadre Oddziału zasililo 6-ciu kwalifikowanych informatorów z uprawnieniami drugiej i trzeciej klasy.

Godnym podkreślenia wydarzeniem tego okresu dla całego Towarzystwa było wdrożenie w życie postanowień nowego statutu nadanego w wyniku decyzji rządowych z dnia 13 sierpnia 1979 r. Statut ten, jak już powszechnie wiadomo ustanawia Polskie Towarzystwo Turystyczno-Krajoznawcze Stowarzyszeniem wyższej użyteczności.

Wśród nowych inicjatyw w latach osiemdziesiątych Oddział zapoczątkował organizowanie wielodniowych wycieczek dla członków Oddziału i pracowników naszego zakładu, pod hasłem „ZWIEDZAMY POLSKĘ”. Zapoczątkowano je w 1981 roku 6-dniową wycieczką „Szlakiem Renesansu”. Rok 1982 przyniósł uczestnikom w 8 -dniowej wycieczce dużą atrakcję — poznanie Warmii i Mazur oraz Ziemi Białostockiej. W roku 1983 przez 8 dni poznawano Wybrzeże Bałtyku i Pojezierze Kaszubskie, a 5 dni spędzono w Bieszczadach.

Wartościową historycznie i krajoznawczo była 9-dniowa wycieczka zorganizowana w roku 1984 na Ziemię Północną i Zachodnią. Miała ona na długim szlaku szczególne znaczenie, bowiem ukazała bohaterstwo dziejów oręża polskiego i ludu tam zamieszkałego w walce o polskość tych ziem.

W lipcu 1985 roku została zorganizowana kolejna — 9-dniowa wycieczka na Zamojszczyznę i Roztocze. Była to wycieczka auto-

karowo-piesza, podczas której jej uczestnicy mieli możliwość zapoznania się z pięknem krajobrazu regionu, bogactwem historii z najodleglejszych okresów i współczesnych oraz wieloma zabytkami historii materialnej i duchowej. Odrębnym rozdziałem tej wycieczki to zapoznanie się z martyrologią i miejscami walk podczas działań wojennych 1939 roku, akcjami pacyfikacji i wysiedleń ludności Zamojszczyzny, miejscami kaźni hitlerowskich z lat okupacji oraz ruchem oporu ugrupowań partyzanckich (AK, BCH, GL i partyzantów radzieckich). Zwiedzono m.in. Muzeum w Bondyrzu poświęcone martyrologii Zamojszczyzny w latach 1939 — 1944, odwiedziono teren byłego obozu koncentracyjnego w Bełcu, teren obozu dla wysiedlonych w Zwierzyńcu i Zamościu.

Podczas zwiedzania Zamościa, uczestnicy udali się na Rotundę — miejsce ofiar zbrodni hitlerowskich dokonanych na Zamojszczyźnie, których Rotunda jest symbolem. W miejscach pamięci narodowej z lat 1939 — 1944 uczestnicy oddali hołd pomordowanym, złożyli wiązanki kwiatów i zapalili znicze.

W wycieczkach tych przez 45 dni uczestniczyło 215 osób, które przebyły trasę autokarową 9.920 km. Należy przy tym podkreślić duży wkład pracy organizacyjno-przygotowawczej, jaki w każdej z tych imprez podejmował i realizował Zdzisław Wróbel, przy współpracy sekcji rekreacji PZPS „Chelmek”. W realizacji programu krajoznawczo-szkoleniowego podczas wspomnianych imprez uczestniczyli z dużym zaangażowaniem społecznym ceniący przewodnicy, a to: Tomasz Szopa, Helena Koczur, Adam Biel i mgr Henryk Ekiert.

Godnym podkreślenia jest również fakt, że od 1981 roku Zarząd Oddziału corocznie organizuje Sejmiki Aktywu PTTK, których tematem jest ocena działalności rocznej Oddziału oraz wytyczenie kierunków na dalszą działalność w powiązaniu z wytycznymi władz nadrzędnych PTTK. Miejscem Sejmików jest Zakładowy Ośrodek Wczasowy w Międzybrodzu Żywieckim. W programie Sejmików organizowane są wycieczki szkoleniowe dla aktywu. W Sejmikach uczestniczą również przedstawiciele zaprzyjaźnionych i współpracujących z naszym Oddziałem, z Oddziału „Ziemi Oświęcimskiej”, Oddziału Zakładów Chemicznych „Oświęcim” i Oddziału przy Państwowym Muzeum Martyrologii w Oświęcimiu. Duży wkład w organizowanie Sejmików wnieśli: Helena Koczur, Danuta Gustowska i Zdzisław Wróbel. Wspomniana współpraca została zapoczątkowana z początkiem lat osiemdziesiątych i układa się ku zadowoleniu członków tych jednostek. Wyrazem współpracy jest uczestnictwo członków zaprzyjaźnionych Oddziałów w imprezach turystyczno-krajoznawczych, Sejmikach itp. organizowanych przez te jednostki.

Do tych imprez należy zaliczyć między innymi wycieczki turystyczno-krajoznawcze w Bieszczady, na teren Ziemi Zachodnich i Północnych, na Roztocze, Rajd Noc Kupały, Złoty Turystyczny Che-

mików, Złoty Turystyczne Obuwników i Garbarzy, Złoty Piechurów itp. Właściwy tok pracy Koła przewodników, stopień przysposobienia do spełniania swych zadań powoduje, że istnieje w zakładzie pracy możliwość współuczestniczenia w programowaniu wycieczek dla załogi, a także zapewnienia ich obsługi. Wśród licznych inicjatyw jakie rodzą się w ramach pracy Koła, na wyróżnienie zasługuje przyjęcie przez Koło Przewodników w sezonie letnim 1983 roku organizacji i obsługi wycieczek terenowych i górskich dla wczasowiczów przebywających w Ośrodku Wypoczynkowym PZPS „Chełmek” w Międzybrodzu Żywieckim. Program ten realizowano również w 1984 roku i ujęto go w planie na dalsze lata.

Z takim w ogólnym ujęciu przedstawionym bilansie dorobku organizacyjnego stanął Oddział na swym Zjeździe Sprawozdawczo-Wyborczym w nowym układzie województwa bielskiego w dniu 3 stycznia 1981 roku. Zjazd utrzymał również XX-lecie współpracy Oddziału PTTK z Redakcją „Echa Chełmka”, w dowód czego gazeta zakładowa odznaczona została HONOROWĄ ŻŁOTĄ REGIONALNĄ ODZNAKĄ Zarządu Wojewódzkiego PTTK w Bielsku-Białej. Wśród wyróżnionych znalazło się kilku zasłużonych działaczy i członków Oddziału, którym wiceprezes Zarządu Wojewódzkiego PTTK mgr inż. Aleksander Maderak i sekretarz tegoż Zarządu — Barbara Luks wręczyli odznaki i dyplomy organizacyjne.

Był to zarazem Zjazd, na którym dziękowano Tomaszowi Szopie za przeszło 15-letnie prezesowanie, gdyż odchodził na tzw. emerytalny odpoczynek w pracy zawodowej, a również i jego małżonce Marii tyleż lat działającej w tutejszym Zarządzie Oddziału. Nie rozstawali się oni z ruchem turystycznym naszego zakładu. Tkwią nadal w różnych dziedzinach jego pracy i takimi już zostaną. Zobowiązuje ich do tego ponad 30-letni staż członkowski w PTTK i wiele spełnionych zadań dla tej organizacji oprócz Chełmka również w Jaworznie i Chrzanowie. Zjazd ten potwierdził w całej rozciągłości słuszność przyjętych kierunków działania na rzecz samych członków i całej załogi. Wykazał osiągnięcia wielu aktywistów, których grono powiększali następcy.

Od 1981 roku do kwietnia 1983 roku funkcję prezesa w naszym Oddziale pełnił Adam Biel, a od kwietnia 1983 roku do listopada 1984 roku funkcję prezesa Zarządu Oddziału pełnił Władysław Lachendro, z uwagi na przejście do pracy w Komitecie Zakładowym PZPR.

Ostatnie lata XX-lecia Oddziału to dalszy wytrwały „marsz” po przetartych już i nowych szlakach, na których dostrzec można, a czasem i trzeba, że „Chełmek” stał się ośrodkiem turystycznym, a w myśl znanego powiedzenia, że jest miastem dobrych butów, dodajemy do tego, że i dobrej turystyki. Można to między innymi stwierdzić w bogatych kronikach Oddziału, kronikach Koła Przewodników oraz już w wielotomowych kronikach centralnej, corocznej imprezy Oddziału — Złotów Turystycznych Obuwników i Gar-

barzy. Z woli zwierzchnictwa organizacyjnego były one w ubiegłych latach prezentowane na I Zjeździe Wojewódzkim PTTK w Bielsku-Białej, zaś kronika Koła Przewodników brała udział w przeglądzie kronik tych Kół z całego kraju na Kongresie Krajoznawczym w 1980 roku w Płocku oraz na Ogólnopolskiej Naradzie Przewodnickiej również w 1980 roku w Krakowie. Wszędzie zyskały wysokie oceny i wyróżnienia. Jest w tym zasługa przede wszystkim Zdzisława Wróbla, który prowadzi je z wielką systematycznością i starannością.

Podajemy aktualny stan organizacyjny Oddziału. Stan członków Oddziału na 30 czerwca 1985 roku wynosił 570 osób zrzeszonych w 3-ch kołach na terenie zakładu, 2-ch w Zespole Szkół Zawodowych i jednym w środowisku emerytów i rencistów. W skład Oddziału wchodziły następujące komisje statutowe:

- komisja turystyki górskiej,
- komisja turystyki pieszej nizinnej,
- komisja krajoznawcza,
- komisja opieki nad zabytkami i ochrony przyrody,
- komisja młodzieżowa,
- pełnomocnik d/s kół zakładowych PTTK,
- koło przewodników beskidzkich, terenowych i zakładowych,
- koło organizatorów turystyki.

Oddział posiada Terenowy Referat Weryfikacyjny Odznaki Turystyki Pieszej, posiada dość zasobną bibliotekę fachową, a posiadany sprzęt turystyczny przekazał na rzecz wypożyczalni zakładowej, z której korzystają członkowie na zasadzie ulg w obowiązujących opłatach. W XX-leciu istnienia Oddziału wielu naszych członków otrzymało za pracę społeczną szereg odznaczeń i wyróżnień państwowych i organizacyjnych. W sumie na przestrzeni dwudziestoletniej działalności chełmecki Oddział PTTK zanotował liczący się dorobek w rozwoju turystyki i krajoznawstwa w środowisku zakładowym i szkoły zawodowej, owocujący bogatymi doświadczeniami organizacyjnymi, szkoleniowymi i metodycznymi.

Stosowane na ogół z dużym powodzeniem zróżnicowane formy pracy, zaangażowanie licznej grupy aktywistów zdecydowały nie tylko o systematycznym wzroście ilościowym Oddziału, ale przede wszystkim miały istotny wpływ na poszerzenie kręgu zainteresowań znacznej części załogi, formami czynnego wypoczynku, z których jedną z pierwszoplanowych stanowi niewątpliwie turystyka. Duży wpływ na działalność Stowarzyszenia miała ogólna atmosfera panująca w zakładzie, a także dobrze układająca się współpraca z dyrekcją, zakładową organizacją partyjną i związkową oraz innymi organizacjami społecznymi i zawodowymi.

Nie jest dziełem przypadku, że już w pierwszej połowie lat siedemdziesiątych stworzone zostały warunki organizacyjne i kadrowe do wsparcia działalności społecznej w zakresie realizacji, spor-

tu i turystyki przez wyspecjalizowaną zawodową komórkę rekreacji i kultury powołaną przez kierownictwo zakładu. Uzyskane ponad 10-letnie doświadczenia tej współpracy powinny być wykorzystane w nadchodzących latach.

W założeniach planu pięcioletniego 1986 — 1990 i kierunkowych wytycznych rozwoju gospodarki do roku 2000, przywiązuje się dużą wagę do rozpowszechnienia wśród załóg pracowniczych czynnych form wypoczynku, w tym turystyki i krajoznawstwa. Wychodzą temu naprzeciw uchwały programowe XI Krajowego Zjazdu PTTK, III Zjazdu władz wojewódzkich z roku 1985. Stanowią one dla nas obok własnych doświadczeń wytyczne działania na przyszłość.

W ramowych wytycznych działalności Oddziału na lata 1985 — 1988 przyjętych na zjeździe sprawozdawczo-wyborczym w listopadzie 1984 roku za główne kierunki działania uznano rozwijanie wśród pracowników zakładu sprawdzonych i nowych form turystyki, w tym szczególnie turystyki rodzinnej. Dużą wagę przywiązuje się do działalności wychowawczej i popularyzatorskiej zmierzającej do utrwalenia i wyrabiania wśród pracowników zakładu i młodzieży szkoły przyzakładowej nawyków właściwego korzystania z organizowanych imprez turystyczno-krajoznawczych, poszanowania naturalnego środowiska i zabytków oraz krzewienia treści patriotycznych i umiłowania piękna przyrody.

Istotnym elementem dalszej działalności jest rozwój turystyki kwalifikowanej w różnych formach, działalność szkoleniową w zakresie zwiększenia własnej kadry przewodnickiej i przodowniczej oraz praca w środowisku. Pragniemy również utrzymywać i rozwijać dobrze układającą się współpracę z sąsiednimi oddziałami PTTK, przede wszystkim w zakresie wzajemnej wymiany doświadczeń oraz wspólnego organizowania imprez środowiskowych.

W sumie czekają nas niełatwe zadania, którym pragniemy i powinniśmy sprostać mając do dyspozycji sprawdzony, zaangażowany aktyw, jak również zrozumienie, poparcie i pomoc ze strony kierownictwa zakładu oraz innych organizacji politycznych i społecznych.

Składy Zarządu Oddziału PTTK w latach 1965—1988

W latach 1965 — 1966

1. Szopa Tomasz — Prezes	3. Lachendro Władysław — Wiceprezes
2. Jastrzębski Stanisław — Wiceprezes	4. Wróbel Zdzisław — Sekret.

5. Wróbel Alfreda — Skarbnik
6. Starkiewicz Maria — Członek
7. Grzesik Bronisław — Członek
8. Zaradny Felicja „

9. Figiel Stanisław — Człon.
10. Martynowicz Edward „
11. Gawroński Roman „
12. Pokrywka Henryk „
13. Soltysik Lucyna „
14. Wojtowicz Marek „
15. Filipek Kazimierz „

W latach 1967 — 1969

1. Szopa Tomasz — Prezes
2. Lachendro Władysław — Wiceprezes
3. Pokrywka Henryk — Wiceprezes
4. Wróbel Zdzisław — Sekret.
5. Jarosz Janina — Skarbnik
6. Szopa Maria — Członek
7. Wojtowicz Marek „

8. Wróbel Alfreda — Członek
9. Ekiert Henryk „
10. Piotrowski Józef „
11. Bebak Józef „
12. Ziajka Tadeusz „
13. Fucz Henryk „
14. Kotowski Stefan „
15. Starkiewicz Maria „

W latach 1970 — 1971

1. Szopa Tomasz — Prezes
2. Lachendro Władysław — Wiceprezes
3. Pokrywka Henryk — Wiceprezes
4. Wróbel Zdzisław — Sekret.
5. Bernacik Stefan — Skarbnik
6. Iwanek Henryk — Członek
7. Dworniczek Andrzej „

8. Niezabitowski Henryk — Członek
9. Skrodzki Aleksander „
10. Szopa Maria „
11. Jarosz Janina „
12. Makuch Wit „
13. Kucharski Michał „
14. Ekiert Henryk „
15. Wojtowicz Marek „

W latach 1972 — 1973

1. Szopa Tomasz — Prezes
2. Lachendro Władysław — Wiceprezes
3. Wróbel Zdzisław — Wiceprezes
4. Bernacik Stefan — Sekret.
5. Wojtowicz Marek — Skarb.
6. Klęsk Leon — Członek
7. Szopa Maria „

8. Korzeniowski Bronisław — Członek
9. Skrodzki Aleksander „
10. Sermak Kazimierz „
11. Kucharski Michał „
12. Dworniczek Andrzej „
13. Gustowska Danuta „
14. Makuch Wit „
15. Waligóra Edward „

W latach 1974 — 1976

1. Szopa Tomasz — Prezes	2. Lachendro Władysław — Wiceprezes

3. Nadolski Henryk	7. Gustowska Danuta
— Wicepr.	— Członek
4. Sermak Kazimierz	8. Lelito Jan
— Wiceprezes	9. Brzęk Zdzisław
5. Kórzeniowski Bronisław	10. Klęsk Leon
— Sekretarz	11. Wojtowicz Marek
6. Bernacik Stefan	— Skarb.

W latach 1977 — 1980

1. Szopa Tomasz	7. Ekiert Henryk	— Członek
2. Lachendro Władysław	8. Szopa Maria	"
— Wiceprezes	9. Klęsk Leon	"
3. Wróbel Zdzisław	10. Makuch Wit	"
— Wiceprezes	11. Piosna Jan	"
4. Sermak Kazimierz	12. Skrodzki Aleksander	"
— Wiceprezes	13. Sworzeń Lucyna	"
5. Bernacik Stefan	14. Wróbel Alfreda	"
— Skarb.	15. Lelito Jan	"
6. Gustowska Danuta		
— Sekretarz		

W latach 1981 — 1984

1. Biel Adam	— Prezes (do 6. 04. 1983 r.)
	Członek (od 6. 04. 1983 r.)
2. Lachendro Władysław	— Wiceprezes (do 6. 04. 1983 r.)
	Prezes (od 6. 04. 1983 r.)
3. Wróbel Zdzisław	— Wiceprezes
4. Hebda Halina	— Wiceprezes
5. Gustowska Danuta	— Sekretarz (do 23. 03. 1982 r.)
	Skarbnik (od 23. 03. 1982 r.)
6. Bernacik Stefan	— Skarbnik (do 23. 03. 1982 r.)
7. Koczur Helena	— Sekretarz (od 23. 03. 1982 r.)
8. Sroka Marian	— Członek do lipca 1983 r.
9. Brzęk Zdzisław	— Członek
10. Bogdanik Wanda	— "
11. Ekiert Henryk	— "
12. Iwanek Henryk	— "
13. Klęsk Leon	— "
14. Klimas Władysław	— "
15. Waligóra Zofia	— "
16. Matyja Franciszek	— " od listopada 1983 r.

Na kadencję 1985 — 1988

1. Wróbel Zdzisław	— Prezes
2. Matyja Franciszek	— Wiceprezes
3. Hebda Halina	— Wiceprezes

4. Koczur Helena	— Sekretarz
5. Gustowska Danuta	— Skarbnik
6. Lachendro Władysław	— Członek Prezydium
7. Zebrowski Ryszard	— Członek
8. Bernacik Stefan	— "
9. Bogdanik Wanda	— "
10. Ekiert Henryk	— "
11. Janus Ewa	— "
12. Kotowski Stefan	— "
13. Pluta Halina	— "
14. Ptasiński Jan	— "
15. Zoń Zdzisław	— "

Komisja Rewizyjna

1. Wojtowicz Marek	— Przewodniczący
2. Klima Halina	— Z-ca Przewodniczącego
3. Porwit Maria	— Członek

Wykaz członków Oddziału PTTK wybranych do Zarządu Wojewódz. PTTK w Bielsku-Białej na kadencję 1985—1988

1. Zdzisław Wróbel	— Członek ZW PTTK
2. Franciszek Matyja	— Członek Woj. Komisji Tur. Górskiej
3. Helena Koczur	— Członek Woj. Komisji Turystyki
Pieszej Nizinnej
4. Henryk Ekiert	— Członek Woj. Komisji Krajoznawczej
5. Kazimierz Sermak	— Członek Woj. Komisji Krajoznawczej
6. Ewa Janus	— Członek Woj. Komisji Młodzieżowej
7. Wanda Bogdanik	— Członek Woj. Kom. Ochrony Przyrody
8. Rozalia Grabowska	— Członek Woj. Kom. Ochrony Przyrody
9. Halina Hebda	— Członek Woj. Komisji Historii
i Tradycji PTTK
10. Zdzisław Wróbel	— Członek Woj. Kom. Odzn. i Tradycji
11. Maria Szopa	— Członek Woj. Komisji Opieki
nad Zabytkami
12. Wanda Bogdanik	— Członek Woj. Komisji Opieki
nad Zabytkami

Wykaz kadry Oddz. PTTK na 30. 06. 1985 r.

I. Przewodnicy turystyczni

Lp.	Nazwisko i imię	Uprawnienia przewodnickie		
		rok nadania	Klasa	Rodzaj
1	2	3	4	5
1	Biel Adam	1974	III	beskidzkie
		1974	III	terenowe na woj. bielskie, krakowskie, tarnowskie i nowosądeckie
2	Ekiert Henryk	1974	III	terenowe na woj. bielskie, krakowskie, tarnowskie i nowosądeckie
		1979	I	zakładowe
3	Figa Jerzy	1979	II	zakładowe
4	Grzesik Wiesław	1979	III	zakładowe
5	Hebda Halina	1979	I	zakładowe
6	Iwanek Henryk	1979	I	zakładowe
7	Jagoda Bernadetta	1979	III	zakładowe
8	Karelus Józef	1979	II	zakładowe
9	Klima Tadeusz	1979	II	zakładowe
10	Kotowski Stefan	1974	III	beskidzkie
		1974	III	terenowe na woj. bielskie, krakowskie, tarnowskie i nowosądeckie
11	Koczur Helena	1976	III	terenowe na woj. bielskie, krakowskie, tarnowskie i nowosądeckie
		1979	II	zakładowe
12	Lelito Jan	1974	III	terenowe na woj. bielskie, krakowskie, tarnowskie i nowosądeckie

1	2	3	4	5
13.	Matyszkowicz Andrzej	1979	I	zakładowe
14.	Pactwa Franciszek	1979	I	zakładowe
15.	Pisna Jan	1979	II	zakładowe
		1980	III	terenowe na woj. bielskie
16.	Ptasiński Adam	1979	I	zakładowe
17.	Romuzga Mirosław	1979	I	zakładowe
18.	Sermak Kazimierz	1979	I	zakładowe
19.	Stokłosa Lucyna	1979	II	zakładowe
20.	Szopa Kazimiera	1974	III	terenowe na woj. bielskie, krakowskie, tarnowskie i nowosądeckie
21.	Szopa Maria	1962	III	beskidzkie
		1971	III	terenowe na woj. kieleckie, piotrkowskie, radomskie i tarnobrzskie
22.	Szopa Tomasz	1962	II	beskidzkie
		1971	III	terenowe na woj. kieleckie, piotrkowskie, radomskie i tarnobrzskie
		1979	I	zakładowe
23.	Toporek Maria	1979	III	zakładowe
24.	Uliasz Henryk	1979	I	zakładowe
25.	Wróbel Alfreda	1979	II	zakładowe
26.	Wróbel Zdzisław	1974	III	beskidzkie
			III	terenowe na woj. bielskie, krakowskie, tarnowskie i nowosądeckie
		1979	I	zakładowe
27.	Wilkoż Wiesław	1979	I	zakładowe
28.	Żbik Alfred	1979	III	zakładowe

Ogółem uprawnień 38

z tego:

— beskidzkich II 1
III 4

- terenowych III 10
— zakładowych I 12
II 6
III 5

II. Przewodnicy turystyki górskiej

Lp.	Nazwisko i imię	Nr leg.	Zasięg uprawnień
1.	Biel Adam	4144	Beskidy Zachodnie Beskidy Wschodnie Łysogóry
2.	Maj Janina	1684	Beskidy Zachodnie
3.	Pactwa Bogdan	4828	Beskidy Zachodnie
4.	Piosna Jan	4752	Beskidy Zachodnie
5.	Sermak Wiesław	4225	Beskidy Zachodnie
6.	Szopa Maria	1035	Beskidy Zachodnie, Beskidy Wschodnie, Tatry, Sudety, Łysogóry
7.	Szopa Tomasz	561	Beskidy Zachodnie, Beskidy Wschodnie, Tatry, Sudety, Łysogóry

III. Przewodnicy turystyki pieszej

Lp.	Nazwisko i imię	Nr leg.	Stop. upraw.	Region
1	2	3	4	5
1.	Biel Aleksandra	5802	III	Górny Śląsk
2.	Biel Adam	5799	II	Górny Śląsk, Małopolska Południowa
3.	Bogdanik Wanda	5800	III	Górny Śląsk
4.	Brzęk Zdzisław	3301	II	Małopolska Połudn., Małopolska Północna, Górny Śląsk
5.	Ekiert Henryk	3305	II	Małopolska Połudn., Małopolska Północna, Mazowsze, Pomorze Środkowe, Górny Śl., Dolny Śl., Ziemia Lubuska, Pomorze Zach., Warmia i Mazury.

1	2	3	4	5
6.	Gustowska Danuta	4107	III	Małopolska Połudn.
7.	Gustowski Jerzy	3312	II	Małopolska Połudn., Małopolska Północna, Górny Śląsk
8.	Koczur Helena	4108	III	Małopolska Połudn.
9.	Piosna Jan	3328	II	Małopolska Połudn., Małopolska Północna, Górny Śl., Dolny Śl., Ziemia Lubuska, Mazowsze Połudn.
10.	Sermak Wiesław	5803	III	Górny Śląsk
11.	Szopa Maria	1145	I	cała Polska
12.	Szopa Tomasz	1146	I	cała Polska
13.	Wróbel Alfreda	3338	III	Małopolska Połudn.
14.	Sermak Kazimierz	3329	II	Małopolska Połudn., Małopolska Północna, Górny Śląsk, Dolny Śl., Ziemia Lubuska, Mazowsze Połudn., Wielkopolska Zachodnia, Pomorze Południowe.

IV. Instruktorzy

a) kształcenia kadr PTTK (do 1984 r.)

1. Szopa Maria
2. Szopa Tomasz

c) krajoznawstwa

1. Ekiert Henryk
2. Sermak Kazimierz
3. Szopa Maria

b) przewodnictwa

1. Szopa Tomasz

Wykaz zasłużonych działaczy Oddz. PTTK na 30. 06. 1985 r.

I. Działacze PTTK odznaczeni odznaką „Zasłużony działacz Turystyki”

1. Szopa Maria	— Odznaką Złotą
2. Szopa Tomasz	— Odznaką Złotą
3. Lachendro Władysław	— Odznaką Złotą i Srebrną
4. Wróbel Alfreda	— Odznaką Srebrną
5. Wróbel Zdzisław	— Odznaką Srebrną i Brązową

II. Działacze PTTK odznaczeni „Złotą Honorową Odznaką PTTK”

1. Ekiert Henryk	5. Szopa Tomasz
2. Lachendro Władysław	6. Wróbel Alfreda
3. Sermak Kazimierz	7. Wróbel Zdzisław
4. Szopa Maria	

III. Działacze PTTK odznaczeni „Srebrną Honorową Odznaką PTTK”

1. Banasik Stanisław	10. Kotowski Stefan
2. Bernacik Stefan	11. Piosna Jan
3. Bogdanik Wanda	12. Lachendro Władysław
4. Biel Adam	13. Sermak Kazimierz
5. Ekiert Henryk	14. Szopa Maria
6. Gustowska Danuta	15. Szopa Tomasz
7. Hebda Halina	16. Wróbel Alfreda
8. Klęsk Leon	17. Wróbel Zdzisław
9. Koczur Helena	

IV. Działacze PTTK odznaczeni odznaką złotą „Zasłużony w pracy PTTK wśród młodzieży”

1. Ekiert Henryk	4. Szopa Tomasz
2. Sermak Kazimierz	5. Piosna Jan
3. Szopa Maria	6. Wróbel Zdzisław

V. Działacze PTTK wyróżnieni dyplomem Zarządu Głównego PTTK

1. Bernacik Stefan	8. Pluta Halina
2. Gustowska Danuta	9. Piosna Jan
3. Gustowski Jerzy	10. Wróbel Alfreda
4. Ekiert Henryk	11. Wróbel Zdzisław
5. Klima Halina	12. Zegarmistrz Józef
6. Koczur Helena	13. Dworniczek Andrzej
7. Sermak Kazimierz	

VI. Działacze PTTK odznaczeni „Honorową Odznaką Regionalną Zarządu Wojewódzkiego PTTK”

ZŁOTA:

1. Grzesik Bronisław	8. Skrodzki Aleksander
2. Sermak Kazimierz	9. Makuch Wit
3. Szopa Maria	10. Kotowski Stefan
4. Szopa Tomasz	11. Galistl Józef
5. Lachendro Władysław	12. Piosna Jan
6. Bernacik Stefan	13. Wróbel Alfreda
7. Wróbel Zdzisław	14. Gustowska Danuta

15. Bogdanik Wanda
16. Hebda Halina
17. Klęsk Leon
18. Klima Halina

19. Gustowski Jerzy
20. Waligóra Zofia
21. Pluta Halina
22. Zegarmistrz Józef

SREBRNA:

1. Skrodzki Aleksander	24. Kucharski Michał
2. Nadolski Henryk	25. Biel Adam
3. Piosna Jan	26. Wróbel Zdzisław
4. Janiga Stanisław	27. Zak Anna
5. Ekiert Henryk	28. Iwanek Henryk
6. Brzek Zdzisław	29. Hebda Halina
7. Wróbel Alfreda	30. Bogdanik Wanda
8. Wojtowicz Marek	31. Uliasz Henryk
9. Waligóra Zofia	32. Trybuś Jan
10. Makuch Wit	33. Sermak Wiesław
11. Matyja Zdzisław	34. Koczur Helena
12. Kotowski Stefan	35. Pluta Halina
13. Korzeniowski Bronisław	36. Sroka Marian
14. Klęsk Leon	37. Zegarmistrz Józef
15. Gustowska Danuta	38. Stasiowska Małgorzata
16. Gustowski Jerzy	39. Pactwa Franciszek
17. Bernacik Stefan	40. Klimas Władysław
18. Banasik Stanisław	41. Dziurzyńska Lucyna
19. Klima Halina	42. Matyja Franciszek
20. Galistl Józef	43. Wróbel Janina
21. Matysik Roman	44. Gumulka Stanisława
22. Porwit Maria	45. Krynicki Kazimierz
23. Martynowicz Edward	46. Opitek Krystyna

VII. Członkowie PTTK odznaczeni odznaką „25 lat w PTTK”

1. Bernacik Stefan	3. Szopa Tomasz
2. Szopa Maria	

VIII. Działacze PTTK odznaczeni plakietką „Światowida”

ZŁOTA

1. Szopa Maria	2. Szopa Tomasz

SREBRNA

1. Wróbel Alfreda	6. Bernacik Stefan
2. Wróbel Zdzisław	7. Matyja Zdzisław
3. Klęsk Leon	8. Janiga Stanisław
4. Korzeniowski Bronisław	9. Dworniczek Andrzej
5. Makuch Wit	10. Lachendro Władysław

II. Działacze PTTK odznaczeni „Złotą Honorową Odznaką PTTK”

1. Ekiert Henryk	5. Szopa Tomasz
2. Lachendro Władysław	6. Wróbel Alfreda
3. Sermak Kazimierz	7. Wróbel Zdzisław
4. Szopa Maria	

III. Działacze PTTK odznaczeni „Srebrną Honorową Odznaką PTTK”

1. Banasik Stanisław	10. Kotowski Stefan
2. Bernacik Stefan	11. Piosna Jan
3. Bogdanik Wanda	12. Lachendro Władysław
4. Biel Adam	13. Sermak Kazimierz
5. Ekiert Henryk	14. Szopa Maria
6. Gustowska Danuta	15. Szopa Tomasz
7. Hebda Halina	16. Wróbel Alfreda
8. Klęsk Leon	17. Wróbel Zdzisław
9. Koczur Helena	

IV. Działacze PTTK odznaczeni odznaką złotą „Zasłużony w pracy PTTK wśród młodzieży”

1. Ekiert Henryk	4. Szopa Tomasz
2. Sermak Kazimierz	5. Piosna Jan
3. Szopa Maria	6. Wróbel Zdzisław

V. Działacze PTTK wyróżnieni dyplomem Zarządu Głównego PTTK

1. Bernacik Stefan	8. Pluta Halina
2. Gustowska Danuta	9. Piosna Jan
3. Gustowski Jerzy	10. Wróbel Alfreda
4. Ekiert Henryk	11. Wróbel Zdzisław
5. Klima Halina	12. Zegarmistrz Józef
6. Koczur Helena	13. Dworniczek Andrzej
7. Sermak Kazimierz	

VI. Działacze PTTK odznaczeni „Honorową Odznaką Regionalną Zarządu Wojewódzkiego PTTK”

ZŁOTĄ:

1. Grzesik Bronisław	8. Skrodzki Aleksander
2. Sermak Kazimierz	9. Makuch Wit
3. Szopa Maria	10. Kotowski Stefan
4. Szopa Tomasz	11. Galistl Józef
5. Lachendro Władysław	12. Piosna Jan
6. Bernacik Stefan	13. Wróbel Alfreda
7. Wróbel Zdzisław	14. Gustowska Danuta

15. Bogdanik Wanda
16. Hebda Halina
17. Klęsk Leon
18. Klima Halina

19. Gustowski Jerzy
20. Waligóra Zofia
21. Pluta Halina
22. Zegarmistrz Józef

SREBRNĄ:

1. Skrodzki Aleksander	24. Kucharski Michał
2. Nadolski Henryk	25. Biel Adam
3. Piosna Jan	26. Wróbel Zdzisław
4. Janiga Stanisław	27. Zak Anna
5. Ekiert Henryk	28. Iwanek Henryk
6. Brzęk Zdzisław	29. Hebda Halina
7. Wróbel Alfreda	30. Bogdanik Wanda
8. Wojtowicz Marek	31. Uliasz Henryk
9. Waligóra Zofia	32. Trybuś Jan
10. Makuch Wit	33. Sermak Wiesław
11. Matyja Zdzisław	34. Koczur Helena
12. Kotowski Stefan	35. Pluta Halina
13. Korzeniowski Bronisław	36. Sroka Marian
14. Klęsk Leon	37. Zegarmistrz Józef
15. Gustowska Danuta	38. Stasiowska Małgorzata
16. Gustowski Jerzy	39. Pactwa Franciszek
17. Bernacik Stefan	40. Klimas Władysław
18. Banasik Stanisław	41. Dziurzyńska Lucyna
19. Klima Halina	42. Matyja Franciszek
20. Galistl Józef	43. Wróbel Janina
21. Matysik Roman	44. Gumulka Stanisława
22. Porwit Maria	45. Krynicki Kazimierz
23. Martynowicz Edward	46. Opitek Krystyna

VII. Członkowie PTTK odznaczeni odznaką „25 lat w PTTK”

1. Bernacik Stefan	3. Szopa Tomasz
2. Szopa Maria	

VIII. Działacze PTTK odznaczeni plakietką „Światowida”

ZŁOTĄ

1. Szopa Maria	2. Szopa Tomasz

SREBRNĄ

1. Wróbel Alfreda	6. Bernacik Stefan
2. Wróbel Zdzisław	7. Matyja Zdzisław
3. Klęsk Leon	8. Janiga Stanisław
4. Korzeniowski Bronisław	9. Dworniczek Andrzej
5. Makuch Wit	10. Lachendro Władysław

Wykaz kół i członków Oddziału PTTK na 30. VI. 1985 r.

Lp.	Wyszczególnienie	Ilość członków
1.	Koło PTTK Nr 1	121
2.	Koło PTTK Nr 2	46
3.	Koło PTTK Nr 3	70
4.	Koło PTTK Nr 4	95
5.	Koło PTTK Nr 5	218
6.	Koło PTTK Nr 7	20
Ogółem		570

Obsługa ruchu Turystycznego przez przewodników zrzeszonych w Kole Przewodników Beskidzkich, Terenowych i Zakładowych Oddziału PTTK przy PZPS „Chemek” w Chełmku w latach 1975–1985 r.

Lp.	Wyszczególnienie	I l o ś ć		
		wycieczek	dni	uczestników
	a) Przewodn. bes- kidz. i terenowi			
1.	1975 r.	60	93	2.115
2.	1976 r.	49	65	1.671
3.	1977 r.	37	58	1.209
4.	1978 r.	33	59	1.095
5.	1979 r.	26	48	919
6.	1980 r.	29	42	1.051
7.	1981 r.	40	67	1.502
8.	1982 r.	27	51	1.032
9.	1983 r.	33	57	1.309
10.	1984 r.	36	54	1.258
11.	1985 r.	11	20	369
	Razem:	381	614	13.530
	b) Przewodn. zakł.			
1.	1979 r.	32		745
2.	1980 r.	35		782
3.	1981 r.	26		583
4.	1982 r.	15		456
5.	1983 r.	33		769
6.	1984 r.	59		1.278
7.	1985 r.	54		1.018
	Razem:	254		5.631
	O g ó ł e m:	635	614	19.161

Południowe Zakłady
Przemysłu Skórzanego
„Chemek” w Chełmku

odznaczone Orderem Sztandaru Pracy Drugiej Klasy
są przedsiębiorstwem wielozakładowym w skład którego
wchodzi:

Zakłady Obuwia w Chełmku i Będzinie, Zakłady
Garbarskie w Oświęcimiu, Jaworznie-Szczakowej,
Żywcu, Łodygowicach i Skoczowie. Oddz. w Ja-
worznie, Kętach, Krakowie i Jastrzębiu.

Południowe Zakłady Przemysłu Skórzanego „Chemek” w Chełmku w oparciu o:

- przeprowadzoną w skali krajowej akcję antropometryczną pomiarów stóp
- najbardziej nowoczesne rozwiązania konstrukcyjne
- ciągle modernizowany park maszynowy
- własne zaplecze garbarń
- zakład wyrobów gumowych i wtórnej skóry
- wytyczne mody światowej
- wyniki bieżącej analizy rynku

oferują obuwie wszelkich typów, całoroczne oraz sezonowe, stosując skóry naturalne oraz ich kombinacje z tworzywami skóropodobnymi, cechującymi się znakomitymi właściwościami zdrowotnymi i wytrzymałościami w bogatej kolekcji wzorów.